

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 11 (1682)
26 листопада 2020 р., четвер

О ЗНАКОВА ПОДІЯ

НАЙЩИРІШІ ВІТАННЯ

Дев'ятнадцятого листопада в нашому університеті відбулася епохальна подія – вибори ректора.

За результатами таємного голосування 57,3 відсотками виборців з числа професорсько-викладацького складу, співробітників відділів, підрозділів і служб, а також студентського загалу ректором Харківського національного автомобільно-дорожнього університету обрано проректора з наукової роботи, доктора технічних наук, професора Віктора Олександровича Богомолова.

Народився Віктор Олександрович 21 червня 1956 р. у Донецьку, де після здобуття середньої освіти у 1975 р. закінчив Донецький будівельний технікум за спеціальністю «Дорожні машини та обладнання».

Після закінчення у 1982 р. з відзнакою Харківського автомобільно-дорожнього інституту (нині університет) за спеціальністю «Автомобілі та автомобільне господарство» залишився працювати стажером-дослідником кафедри автомобілів.

Із 1987 р. після закінчення аспірантури і захисту кандидатської дисертації за темою «Підвищення ефективності гальмівних механізмів великовантажних автомобілів» працював на посадах спочатку асистента, згодом доцента, а потім і професора кафедри автомобілів.

З 1998 р. В.О. Богомолов був ученим секретарем спеціалізованої вченої ради ХНАДУ із захисту докторських дисертацій.

За розробку теоретичних і практичних основ створення та промислового освоєння нового покоління конкурентоспроможних, високоєфективних і надійних апаратів пневматичних систем дорожніх транспортних засобів у 1998 р. Указом Президента України В.О. Богомолову було присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки.

У 2001 р. Віктор Олександрович достроково успішно завершив навчання в докторантурі, захистивши дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук, присвячену вдосконаленню способів управління гальмівними системами транспортних засобів. У 2002 р. йому було присвоєно вчене звання професора кафедри автомобілів.

У 2002 р. йому було призначено на посаду проректора з наукової роботи та одночасно заступника голови спеціалізованої вченої ради.

Під час роботи Віктора Олександровича на посаді проректора з наукової роботи в ХНАДУ майже в сім разів збільшився обсяг досліджень на замовлення підприємств

та в п'ять разів обсяг робіт, що виконуються за рахунок державного бюджету. За цей час суттєво зросли показники із захисту кандидатських (у 2,5 рази) та докторських дисертацій (у 1,5 рази).

Під керівництвом особисто Віктора Олександровича захищені три кандидатські та одна докторська дисертації.

Беручи активну участь у проведенні всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук, ХНАДУ з 2006 р. за кількістю студентів-переможців традиційно посідає друге – п'яте місце серед українських вишів.

З 2003 р. в університеті суттєво зросла кількість отриманих охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (майже в 6 разів), поданих заявок на винаходи (в 10 разів), опублікованих монографій (в 2 рази), кількість публікацій у наукових виданнях (більше, ніж в 4,5 рази).

З 2003 р. В.О. Богомолов є членом-кореспондентом та дійсним членом Транспортної академії України, заступником голови Південно-Східного наукового центру НАУ. З 2006 р. неодноразово обирався членом експертної ради з транспорту ВАК України. Був головним редактором фахового збірника наукових праць «Вісник ХНАДУ» та є постійним членом редакційної колегії фахового збірника наукових праць «Автомобільний транспорт».

В.О. Богомолов – відомий фахівець у галузі автомобілебудування і теорії автомобілів. Є автором понад 160 наукових праць: у т.ч. 113 статей, 8 монографій, 7 навчальних посібників, 5 нормативно-технічних документів та 67 одержаних охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності. У серійне виробництво впроваджено 26 патентів та авторських сві-

доцтв, 20 із них впроваджено у серійне виробництво на промислових підприємствах України. Апарати гальмівного приводу, пневмопідвіски та приводи зчеплення, що виробляються за цими патентами, впроваджені у конструкціях автомобілів: КраЗ, КамАЗ, МАЗ; автобусів: ЛАЗ, ЛіАЗ, ПАЗ; тролейбусів, причепів і напівпричепів вітчизняного та зарубіжного виробництва.

Віктор Олександрович Богомолов – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. Нагороджений знаками Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України» та «За наукові досягнення», почесним знаком ХНАДУ «За видатні заслуги перед колективом університету» усіх трьох ступенів, почесними грамотами Міністерства освіти і науки України та Вищої атестаційної комісії України. Він також є дипломантом обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена».

Шановний Вікторе Олександровичу!

Палко вітаємо Вас з обранням на найвищу посаду нашої alma mater – ректора Харківського національного автомобільно-дорожнього університету!

Щиросердно бажаємо Вам нових науково-освітніх успіхів і звершень у вирішенні управлінсько-адміністративних, соціально-економічних та інших нагальних завдань нашого рідного університету!

Красно бажаємо Вам професійних завзяття і натхнення для зміцнення могутності науково-освітнього потенціалу ХНАДУ, плідних зусиль у благородній справі освіти і науки, а також виховання молодого покоління нашої прекрасної, вільної й незалежної України!

Добра, щастя і велетенського здоров'я Вам на довгі роки!

Ректорат ХНАДУ

О НАВІКИ З НАМИ

ПАМ'ЯТІ АНАТОЛІЯ МИКОЛАЙОВИЧА ТУРЕНКА

Пішла з життя чудова Людина, мій Учитель і Вчитель багатьох поколінь, який усе своє свідоме життя присвятив справі підготовки фахівців. У цьому місткому слові «фахівець» він мав на увазі і дипломованого інженера, і бакалавра, і магістра, і кандидата, і доктора технічних наук тому, що сам був цілковито відданий своїй справі фахівця-автомобіліста.

Після закінчення середньої школи він обрав для себе саме автомобільну справу: в технікумі, в армії та в інституті, поступивши на перший курс автомобільного факультету ХАДІ. Наскільки мені відомо в трудовій книжці Анатолія Миколайовича є лише два записи місць роботи: слюсар МТС у м. Кам'янка, що на Черкащині, і ХАДІ (ХНАДУ). Це говорить про багато що, і передусім про те, що він не змінив своєму вибору. Мені в житті пощастило йти поряд з Анатолієм Миколайовичем, починаючи свою діяльність в ХАДІ інженером кафедри автомобілів і продовжуючи цей шлях кандидатом і доктором наук, а потім і завідувачем кафедри автомобілів.

Він не лише був моїм науковим керівником і науковим консультантом, але і замінив мені батька, який помер у 1974 р. Я завжди відчував допомогу, співчуття і підтримку Анатолія Миколайовича, адже це він запропонував мені після закінчення навчання залишитися в ХАДІ і займатися наукою. Це сталося ще коли я був на четвертому курсі і займався громадською роботою на факультеті, а він був нашим деканом.

Далі моє життя склалося так, що під керівництвом Анатолія Миколайовича я захистив кандидатську, а згодом і докторську дисертації. Правда, дистанція між двома захистами розтягнулася на сімнадцять років, але це вже несуттєво. У 2003 р. мою сім'ю спіткало горе. Тоді мій син дуже постраждав у ДТП, і Анатолій Миколайович виявив великодушність і надав мені максимальну підтримку, щоб врятувати його. Він був не лише науковим керівником, але й прекрасним адміністратором і людиною з великої літери. Адже варто лише згадати, в який період йому, як ректорові, дістався наш навчальний заклад, коли розвалювалася і країна, і вся система освіти України.

У цей період не виплачувалася зарплата, яка була настільки малою, що багато сімей викладачів і співробітників бідували і були напівголодними. Тоді Анатолій Миколайович спільно з профспілковим комітетом організував видачу продуктивних наборів тим, хто їх потребував, а також фінансову допомогу від профспілки. Особливу турботу він проявляв до ветеранів Другої світової війни, адже добре знав, які випробування і поневіряння їм довелося пережити. Він сам зі своєю бабусею ховався від німецько-фашистських окупантів у партизанському загоні, і вони переживали це лихоліття в лісових землянках у холоді й голоді. Тому з таким великим співчуттям він ставився до людей, які пережили війну. Він як декан

автомобільного факультету і як проректор університету допомагав студентам організувати щорічні мотопробіги по містах-героях, займаючись патріотичним вихованням молоді. Особливе ставлення у Анатолія Миколайовича було до студентської наукової творчості і студентського проектно-конструкторського бюро та лабораторії швидкісних автомобілів.

Завдяки його особистій підтримці та підтримці його друзів спортивна команда «ЛША – ХАДІ» неодноразово ставала чемпіоном України у шосейно-кілцевих перегонках. А його підтримка нашої команди для участі в міжнародних студентських змаганнях «Shell Eco-marathon» увінчалася грандіозним успіхом, адже ми були єдиною командою-учасницею від СНД. На спеціально спроектованому і виготовленому в ЛША автомобілі «ХАДІ-34», подолавши на одному літрі пального 570 кілометрів, наша команда виборола перемогу і була занесена до Книги рекордів України. На змаганнях у Лондоні наша команда нагороджена кубком «За кращий командний дух і волю до перемоги». Усе це дуже радувало Анатолія Миколайовича і формувало міжнародне визнання результатів його діяльності.

У дев'яності роки наукова школа, очолювана професором А.М. Туренком, розробила і впровадила в серійне виробництво сімейство апаратів пневматичних систем автотранспортних засобів. Анатолій Миколайович поставив завдання представити ці розробки на Державну премію України в галузі науки і техніки. Уперше в історії ХАДІ – ХНАДУ керівник наукової школи і його учні В.О. Богомолов, В.І. Клименко, Л.О. Рижих у 1998 р. удостоєні Державної премії України в галузі науки і техніки. Це свідчить про визнання державою авторитету наукового керівника, теоретичних та експериментальних результатів наукової школи. Усе це знаменні віхи у діяльності видатного ученого в галузі авто-

мобілебудування Анатолія Миколайовича Туренка.

Перу Анатолія Миколайовича належить велика кількість монографій, підручників і навчальних посібників. Він мобілізував учених своєї наукової школи та учених багатьох кафедр університету до творчої роботи і сам писав не лише наукові праці, але й збирав афоризми, мудрі думки та анекдоти. Йому були притаманні широкий кругозір і здатність сприймати гумор та по-філософськи ставитися до життя. Тільки завдяки його таланту і мудрості він зумів зберегти наш ХАДІ – ХНАДУ, добився визнання його як національного ЗВО і зробив лідером автомобільно-дорожньої освіти.

Ім'я Анатолія Миколайовича відоме не лише в Харкові, області та Україні, але й далеко за її межами. Зі щемом у серці його згадують друзі і колеги в Китаї, США, Узбекистані, Республіці Білорусь і Росії. Усі мої однокурсники (випускники автомобільного факультету 1978 р.), коли Анатолій Миколайович був нашим улюбленим деканом, щиро сердно пам'ятають його доброту, вимогливість і любов до людей, яку він проявляв до усіх нас. Наразі багато й безкінечно можна говорити добрі слова про те що зробив Анатолій Миколайович для нашого рідного ХАДІ – ХНАДУ. Це і будівлі, які нас оточують, і наш чистий затишний дворик з пам'ятником «Вчителю. Педагогу. Вченому», як і його помисли – тепер вже вічно чисті й благородні.

Я вкотре хочу подякувати Анатолієві Миколайовичу за все, що він зробив для нас і завірити, що його справа буде продовжена його учнями і послідовниками.

Усі ми, Ваші прихильники і наступники, колеги і учні завжди будемо пам'ятати Вас як Людину і Ректора, якого ми любили, поважали і цінували!

**В.І. Клименко,
завідувач кафедри автомобілів,
професор**

О ДО ДНЯ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ

ПІСНІ ПРО ВОЛЮ, З ЯКИХ ВИРОСТАЄ НАЦІЯ

*Де ж і голосам буть,
як не в народі,
що виростає на волі,
серед стегу широкого!*
І. Карпенко-Карий

Де хтось інший змовчав би – ми говоримо відкрито.

Де комусь забракне сміливості – ми знайдемо потрібні слова.

Так уже повелося на нашій землі: з давніх-давен, від діда-прадіда звикли ми говорити про правду, повставати проти кривди.

Говорити, коли не слухають.

Говорити, попри заборони.

Говорити – а то й шепотіти! – із останніх сил, а коли їх вже й зовсім не лишилось – то співати. І в співі тому – душа народна, мудра, щира. У співі тому – безмежна шир полів наших, що житом-пшеницею колояться, і терпка гірчинка полинових степів. Як там у Миколи Вороного? «Рідний степ – широкий. Вільний, різнобарвний і квітчастий». Пам'ятаєте? Без нього не лише героєві балади, без нього кожному із нас – не жити. Код нації вишито сріблом у візерунки степових отих полинів. Вишито,

як сорочку льняну, і волею гаптовано. Чи не тому усі пісні наші – про волю? Навіть ті, що про журбу. І ті, що про кохання. А вже ж тим, що про борню та перемогу, – від народження про волю бути призначено!

Потужніше за життя і смерть, голосніше за грім канонади, могутніше за саму історію говорить Народ – і про волю слова Його! Посеред широкого степу, про який стільки написано, стільки сказано, звучить

народне Слово. Воно – отой «Голос Духу» Івана Франка, воно «міцне, як криця» у вустах Лесі Українки. Воно розсипалося перлами геніїв та мучеників по віках, щоб тепер, сьогодні акумулювати минувшину, перетворити її на світле майбуття.

Чи можливо – не зрозуміти народ? А не почути? Ота воля, що в'їлася в кров і шкіру, бринить у кожному слові народнім. Її чують добре боягузи й до смерті бояться вороги. Вона – суть нашого голосу: нашого вірша, нашого співу. Навіть історії нашої, яку стільки разів намагалися штучно перекроїти, та тільки голки ламали об ту незламну крицю народної кольчуги – мрії про волю.

Так було й буде. Поки сивими водами Дніпра не понесе через степ, у синє море усе лихе: кривду, неволю, негоду.

Хоча... хіба й тоді не лишиться наша пісня у світі – відлунням голосу народного?

Пісня, що триває вічність.

Народу, що жив, жнє і буде завжди жити...

Н.О. Опришко,
доц. каф. філології
та лінгводидактики

О ІНВЕСТУЄМО У МАЙБУТНЄ

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ОСВІТА

У серпні 2020 року Міністерством освіти і науки України було оголошено конкурсу на відбір кафедр закладів вищої освіти для участі в проєкті «Підприємницький університет», що ініційований ГО «Платформа інноваційного партнерства» (бізнес-інкубатор «УЕР»).

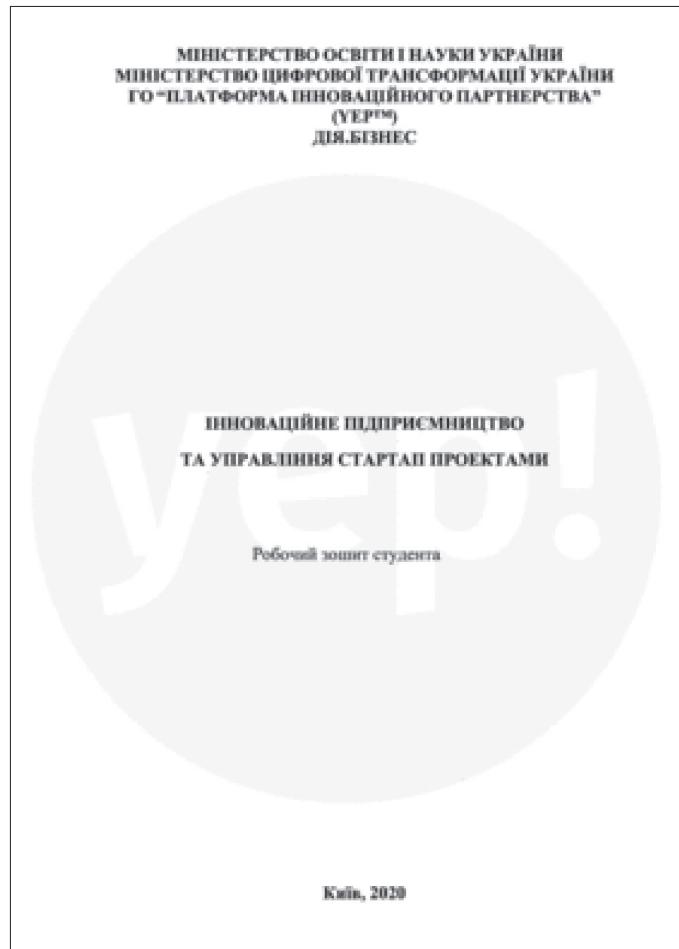
Цей проєкт реалізується Міністерством освіти і науки України спільно з Міністерством цифрової трансформації України, Українським фондом стартапів, Дія. Бізнес за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

Кафедра економіки і підприємництва нашого університету успішно пройшла конкурсний відбір і була обрана учасником проєкту «Підприємницький університет».

Метою проєкту є розвиток підприємницької освіти та активізація підприємницької активності у здобувачів вищої освіти шляхом започаткування власних стартапів.

Наразі у проєкті беруть участь студенти третього курсу бакалаврату спеціальностей 051 «Економіка» і 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Перший етап реалізації проєкту «Підприємницький університет» почався першого вересня 2020 р. через впровадження у навчальний процес курсу «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами», програма якого рекомен-

дована Міністерством освіти і науки України і Міністерством цифрової трансформації України, рецензована зарубіжними фахівцями – професором Клінікі підприємництва Університету штату Північна Кароліна

(США) Льюїсом Шітсем, співзасновницею DUCO Innovation (Ізраїль) Оленою Донець, керівницею IdeaLab Тартуського університету (Естонія) Марет Ахонен, а також колишнім директором StartupAmsterdam (Ні-

дерланди) Рубеном Нівенхейсем.

Програмою навчальної дисципліни «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» передбачено опанування здобувачами вищої освіти знань і навичок щодо стартап екосистеми, дизайн-мислення, валідації ідеї стартапу, канви бізнес-моделі, маркетингових досліджень, створення MVP (мінімально життєздатного продукту), управління розвитком команди тощо.

Здобувачі вищої освіти працюють у командах і поступово доводять свої бізнес-ідеї до реалізації, адже іспит з дисципліни «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» передбачено у вигляді пітчів студентських бізнес-проєктів перед відомими українськими фаундерами. Відповідно найкращі студентські команди матимуть шанс отримати менторську підтримку від УЕР, Дія. Бізнес, Українського фонду стартапів, TechUkraine, Cisco, Genesis, Okko та інших партнерів проєкту.

Другий етап реалізації проєкту «Підприємницький університет» почнеться першого вересня 2021 р. через включення курсу «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» до загальноуніверситетського переліку вибіркової дисципліни і буде тривати до 31 грудня 2022 р. Зазначене закріплено Меморандумом про взаєморозуміння, укладеним у жовтні цього року між ГО «Платформа інноваційного партнерства» та нашим університетом.

Навчання студентів здійснюється за матеріалами, наданими організаторами проєкту «Підприємницький університет».

Перед початком викладання навчальної дисципліни «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» лектори проходять обов'язковий дводенний інтенсив-курс з підвищення кваліфікації, що сприяє професійному зростанню наших викладачів.

Запрошуємо студентів усіх спеціальностей до навчання на курсі «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами», адже створення стартапу можливе у будь-якій галузі економіки!

І.Ю. Шевченко,
зав. каф. ЕП

○ НАУКОВІ ФОРУМИ

У листопаді для професорсько-викладацького загалу нашого університету було багато приводів для зустрічей з колегами – представниками наукового співтовариства.

Однією з таких нагод стало проведення міжнародної науково-технічної конференції «Інтелектуальні технології управління транспортними процесами», організаторами якої стали кафедри транспортних технологій, транспортних систем і логістики, а також організації та безпеки дорожнього руху.

У конференції взяли участь майже 200 представників 35 науково-дослідних установ та організацій, а також закордонні науковці з Туринського політехнічного університету (Турин, Італія), Lanzhou Jiaotong University (Ланчжоу, Китай), Краківського політехнічного університету ім. Т. Костюшка (Краків, Польща), Інституту Ризького технічного університету (Рига, Латвія), Білоруського державного університету транспорту (Гомель, Білорусь).

Конференція проходила за трьома секціями.

Під час роботи секції «Інтелектуальні технології управління транспортними процесами» під керівництвом зав. каф. ТТ проф. С.В. Нагорного було розглянуто та рекомендовано до публікації 63 тези наукових доповідей.

Учасники секції «Інтегрований розвиток транспортних систем» під керівництвом зав. каф. ТСЛ проф. П.Ф. Горбачова розглянули та рекомендовали до публікації 25 тез наукових доповідей.

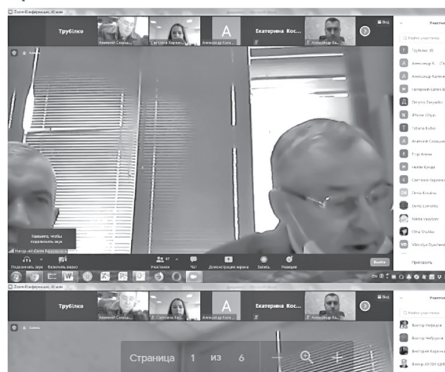
Науковцями секції «Проблеми і перспективи безпеки на транспорті» під керівництвом зав. каф. ОіБДР проф. І.С. Наглока було розглянуто та рекомендовано до публікації 32 тези наукових доповідей.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ПРОЦЕСАМИ

За умови несприятливої епідеміологічної ситуації конференція була проведена в online форматі на базі платформи Zoom.

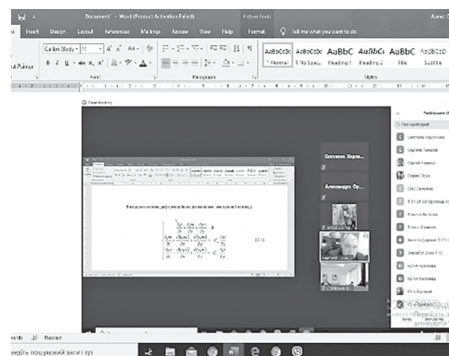
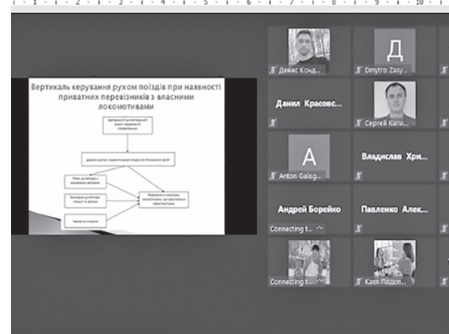
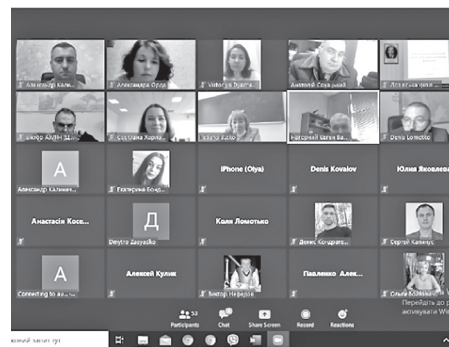
Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків ХНАДУ, заступник голови проф. Г.І. Тохтар, відкриваючи роботу конференції, наголосив на важливості проведення нинішнього заходу для обміну досвідом, налагодження та підтримання міжнародних зв'язків з колегами із закордонних наукових установ.

Декан факультету транспортних систем проф. Ю.О. Бекетов відзначив актуальність проведення такого заходу в міжнародному масштабі та подякував присутнім за те, що вони не припиняють плідну наукову діяльність і в умовах карантину. Юрій Опанасович поділився з учасниками конференції досвідом організації та проведення енергетичного аудиту на базі ТОВ «Експрес» спільно із зарубіжним експертом у галузі екології та економіки на автомобільному транспорті, що відбувся влітку.

Завідувач кафедри транспортних технологій, заступник голови проф. С.В. Нагорний акцентував увагу присутніх на актуальності тематики конференції та змістовності поданих авторами до організаційного і наукового комітетів матеріалів. Євген Васильович побажав усім учасникам наукового заходу наснаги у подальших дослідженнях з вирішення нагальних питань, пов'язаних з розробкою інтелектуальних технологій управління транспортними процесами.

Понад сто учасників приєдналися до ознайомлення та жвавого обговорення представлених наукових доповідей.

Під час конференції було запропоновано до розгляду важливі питання впровадження інтелектуальних технологій управління транспортними процесами, аналізу та пошуку напрямів забезпечення інтегрованого розвитку транспортних систем, узгодження питань безпеки на транспорті та перспективи створення надійних інформаційних систем.

Безумовно, що такі наукові форуми є актуальними й необхідними саме у сучасних стрімко змінюваних умовах, які наразі вимагають розробки та впровадження інноваційних підходів до управління транспортними процесами.

О.О. Орда,
доц. каф. ТТ

О ФАХОВІСТЬ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ

В умовах сучасного розвитку дорожньої галузі посилюється роль практичної підготовки фахівців. При цьому змінюється зміст практичних завдань – від прямих функціональних завдань фахівця з вищою освітою до більш високого рівня проблемності.

Система науково-методичних і педагогічних заходів спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей і формування гармонійно розвиненої особистості. Тому під час навчання у закладі вищої освіти (ЗВО) практична підготовка набуває надважливого значення, поєднуючи прямі функціональні завдання фахівця з вищою освітою з вирішенням практичних завдань дорожньої галузі.

Моніторинг вимог ринку праці до вмінь випускників закладів вищої освіти, якості надання освітніх послуг у царині вищої освіти, звернень і пропозицій працевлаштовувачів з питань забезпечення якості професійної підготовки випускників показує, що в умовах ринкової економіки ситуації з організацією практичної підготовки у ЗВО слід надати особливу увагу.

Між вимогами ринку праці та практичними результатами освітньої діяльності закладів вищої освіти може утворитися розрив, що приводить до нарікань працевлаштовувачів, зокрема на відсутність навичок практичної роботи за обраним напрямом, або спеціальністю, знань сучасних технологій та обладнання підприємств, їх діючої нормативної бази і, як наслідок, збільшення часу адаптації випускників на первинних посадах, ускладнення працевлаштування і зниження престижу вищої освіти загалом.

Практична підготовка студентів призначена не лише для оволодіння кожного дисципліною, але й для формування практичних навичок роботи взагалі (у навчальній, науковій і професійній діяльності), а також здатності брати на себе відповідальність самостійно вирішити проблему, знаходити конструктивні рішення і вихід із кризової ситуації тощо.

Значимість практичної підготовки виходить далеко за рамки окремого предмета, тому випускники кафедри мають розробляти стратегію формування системи умінь і навичок практичної роботи. При цьому слід виходити з рівня самостійності абітурієнтів та вимог до рівня самостійності випускників з тим, щоби за час навчання запланований рівень було досягнуто.

Очевидно, що питання якості професійно-практичної підготовки має стати предметом постійного обговорення у колективах закладів вищої освіти, спільних з працевлаштовувачами пошуків оптимальних рішень, а також одним з головних показників ефективності діяльності вишу. Під час працевлаштування спеціаліст повинен володіти гідними знаннями й навичками і такими категоріями, як здатність, готовність до постійного навчання та вміння спілкування у колективі. Важливо поєднувати теоретичні знання і практичні навички при підготовці фахівців, адже це поєднання є запорукою їхнього успішного працевлаштування.

Практика передбачає безперервність і послідовність її проведення з метою отримання достатнього обсягу практичних знань та умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр.

Виробнича практика і стажування за спеціальністю «Будівництво та цивільна інженерія» (спеціалізація «Автомобільні дороги і аеродроми») на кафедрі будівництва та експлуатації автомобільних доріг проводиться після шостого та десятого семестрів.

Варто зазначити, що виробнича практика є найважливішою складовою безперервної професійно-практичної підготовки фахівців. Під час практики студенти закріплюють теоретичні знання з основних дисциплін, отриманих під час навчання, і використовують їх для прийняття самостійних рішень; вивчають виробничо-господарську діяльність підприємств дорожньої галузі, технологічні процеси з будівництва та експлуатації земляного полотна, дорожніх одягів та штучних споруд; виготовлення дорожньо-будівельних матеріалів, виробів та конструкцій, влаштування та експлуатацію обладнання; набуття навичок у виконанні обов'язків лінійних ІТР, отримання знань і досвіду виховної роботи у колективі, підготовку до самостійної роботи на керівних посадах в дорожніх, наукових і проектно-конструкторських організаціях, а також отримують практичні, організаційно-технічні навички ведення дорожньо-будівельних робіт.

В умовах сьогодення сучасний інженер-будівельник повинен бути фахівцем з широким спектром компетенцій. Для цього необхідні: вивчення і практичне застосування методів і засобів вирішення організаційно-технічних питань в обсязі посадових обов'язків інженерно-технічних працівників дорожніх організацій; ознайомлення із структурною схемою і взаємодією всіх підрозділів дорожніх організацій; ознайомлення з методами організації будівництва та експлуатації автомобільних доріг; вивчення питань економіки, обліку та звітності в дорожніх організаціях; вивчення технологічних процесів будівництва та експлуатації земляного полотна, дорожніх одягів і штучних споруд; ознайомлення з роботою системи матеріально-технічного забезпечення, роботою баз, полігонів і виробничих підприємств дорожнього будівництва; вивчення складу і практичного застосування проекту організації робіт (ПОР), проекту проведення робіт (ППР), складання і корегування технологічних карт на окремі види дорожніх робіт; ознайомлення з методами, приладами та апаратурою контролю якості дорожніх робіт і підготовкою їх до застосування; освоєння положень тарифного і технічного нормування, оплати праці робітників, службовців та інженерно-технічного персоналу і набуття навичок ведення документації з управлінських функцій; техніко-економічна оцінка рішень, які приймаються з організації праці та економічного стимулювання робітників; набуття досвіду виховної і керівної роботи у трудовому колективі; розв'язання організаційних питань з працевлаштування, укладання договорів в індивідуальному порядку з конкретними організаціями тощо.

Майбутній фахівець повинен бути досвідченим користувачем інформаційних технологій, вміти приймати рішення в нестандартних ситуаціях, а також проявляти свою індивідуальність. Тільки володіючи такими навичками випускник може отримати гідну роботу та реалізувати себе у сучасних умовах.

О ФАХОВІСТЬ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ

Закінчення. Початок на с. 6

Через відсутність необхідного досвіду молодим спеціалістам частіше відмовляють в роботі, адже у них ще не сформовані навички робочого спілкування, поведінка з керівництвом і колективом, тому що вони не зовсім усвідомлюють свої обов'язки та покладену на них відповідальність.

Виробнича практика допомагає студентів глибше усвідомити правильність свого професійного вибору, перевірити теоретичні знання та визначитися з професійно важливими якостями майбутньої роботи.

Кожне підприємство зацікавлене у фахівцях, здатних якісно виконувати свої обов'язки одразу після закінчення вишу, тому виникає необхідність формувати єдиний освітній простір ефективної взаємодії ЗВО та підприємств. Цей простір передбачає приведення у відповідність вимог працевластувача та його задоволеність від кваліфікації випускника, визначення показників якості та вимог до результатів навчання згідно зі стандартами вищої освіти. Для цього необхідно встановити стійку взаємодію елементів системи «ЗВО – майбутнє підприємство», яка була б основана на компетентнісному підході до організації навчального процесу.

Для якісного проведення виробничої практики в ХНАДУ підтримується належний рівень матеріально-технічної бази, методичного, організаційного та кадрового забезпечення з упровадженням сучасних засобів навчання.

Удосконаленню практичної складової сприяють організація щорічних науково-практичних заходів (організаційно-виробничі збори студентів напередодні практики), робочі наради викладачів з метою підбиття підсумків практики та особливостей її організації, конференції з практики, ярмарки вакансій тощо.

Щорічні науково-практичні конференції за результатами виробничих практик

проходять за участю професорсько-викладацького складу університету, провідних вчених дорожньої галузі, керівників баз практики і студентів, які на належному рівні готують доповіді з актуальних питань, котрі виникають під час проходження практики, що стимулює їх на пошук сучасної інформації про досягнення обраного фаху. Під час доповідей студенти, які працювали на сучасних виробничих об'єктах, обмінюються набутим досвідом і порушують загальні питання розвитку галузі.

Зазвичай наші науково-практичні конференції, системне проведення яких є ефективним і дієвим засобом удосконалення якості навчально-виробничої практики, проходять з використанням сучасних інформаційних технологій.

Пріоритетним напрямом професійної підготовки майбутніх фахівців є розробка сучасних моделей співробітництва з підприємствами дорожньої галузі. З метою покращення результативності проведення практики та поліпшення підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності необхідно запровадити заходи щодо створення філій кафедр на сучасних підприємствах, де будуть діяти навчальні класи, в яких власне і проходитиме практична підготовка, а також будуть проводитися візні заняття за окремими дисциплінами та екскурсії на нові об'єкти. Ці філії необхідні для ефективного використання взаємного досвіду, що може сприяти підвищенню якості професійної підготовки студентів.

Сьогодні провідні сучасні підприємства оснащені сучасною технікою і мають високий рівень кадрового складу. Напевно, що у філіях варто забезпечити умови для оволодіння системою професійних знань та навичок, організувати проведення наукових досліджень з актуальних проблем галузі, проводити практичні заняття за окремими дисциплінами з використанням їхньої матеріально-технічної бази, здійснювати підбір тематик для курсових і дипломних робіт тощо.

В умовах функціонування ринку трудових ресурсів основним критерієм оцінки випускників університетів стає їхня

реальна професійна кваліфікація та компетентність, які забезпечують конкурентоспроможність і професійну мобільність фахівців.

Вирішенню цієї надактуальної проблеми сприяє відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів нашого університету, який допомагає встановлювати зв'язки з працевластувачами, забезпечує координацію дій з Державною службою зайнятості, забезпечує інформування студентів про наявність вакантних місць на підприємствах, в установах та організаціях, організовує презентації фірм і компаній, здійснює моніторинг ринку праці, організовує численні зустрічі з працевластувачами, круглі столи і ярмарки вакансій, проводить фахові тренінги тощо.

Навіть після працевлаштування підтримується тісний зв'язок з нашими випускниками, а також проводиться моніторинг їхнього кар'єрного зростання. У розробленому для цього листку кар'єрного зростання випускника ХНАДУ відображається думка про якість підготовки фахівця, заходи щодо покращення вивчення теоретичного курсу тощо.

Для ефективного вирішення проблеми, пов'язаної з працевлаштуванням наших випускників, слід розробити особливу програму, згідно з якою випускник буде мати можливість отримати роботу там, де він проходив практику, адже саме під час практики студент має унікальну можливість застосовувати набуті знання та безпосередньо вникати у робочий процес.

Безумовно, що набутий практичний досвід дозволить нашим випускникам не лише досконало опанувати спеціальність, але й проявити себе і свої вміння під час прийняття відповідних рішень, орієнтуватися у складних виробничих умовах, а працевластувачі зможуть відбрати кращих студентів для роботи на своїх підприємствах.

**Н.С. Аринушкіна,
доц. каф. БЕАД;
Т.М. Грищенко,
ст. викл. каф. БЕАД**

О ФАХОВІСТЬ

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Перспективи впровадження довгострокової Стратегії інноваційного розвитку ХНАДУ є неможливими без виконання цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 р., яка почала діяти з першого січня 2020 р.

Процеси глобалізації та суспільних трансформацій підвищили пріоритетність збереження довкілля, а отже, потребують від України життєво термінових заходів. Протягом тривалого часу економічний розвиток держави супроводжувався незбалансованою експлуатацією природних ресурсів, низькою пріоритетністю питань захисту довкілля, що унеможливило досягнення збалансованого (сталого) розвитку. Процеси ускладнювалися тим, що, на жаль, фахівці, які працюють у різних галузях економіки держави, дотепер, виконуючи висококваліфіковану роботу вузькоспеціалізованого профілю, не усвідомлюють загальних процесів впливу техногенного навантаження на природні та техногенні екосистеми. Це не дозволяє приймати зважені технічні рішення щодо забезпечення екологічної безпеки при впровадженні технологічних процесів та роботи їх дійсно «зеленими».

У ХНАДУ при розробці і реалізації ОПП та ОНП завжди підтримується принцип екоорієнтованості для підготовки фахівців нового покоління з метою виконання стратегічних завдань органів державного управління в сфері сталого розвитку України до 2030 р. Окрім надання можливості отримання загального кейсу екологічних знань при підготовці фахівців всіх напрямів, особлива увага приділяється практичній складовій підготовки майбутніх екологів за спеціальністю 101 «Екологія» з орієнтацією придбання компетентностей професійного вирішення питань забезпечення екологічної безпеки в сфері розвитку та функціонування транспортної інфраструктури розвинутих урбосистем. Упровадження екосистемного підходу в галузеву політику та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, запровадження екологічно безпечних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій, розвиток відновлюваних джерел енергії, нематеріального природокористування; значні системні заходи, спрямовані на підвищення енергоефективності, декарбонізацію енергетичного сектору та розвиток джерел відновлюваної енергетики, – це неповний перелік формування професійних компетентностей, яких повинні набути здобувачі вищої освіти за цією спеціальністю на всіх рівнях освіти.

Запровадження міжнародних стандартів систем екологічного управління на підприємствах і в компаніях сприяє розвитку системи управління навколишнім природним середовищем та реалізації в Україні міжнародних природоохоронних ініціатив. Упровадження екосистемного підходу в галузеву політику та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, інтеграція екологічної політики до інших політик, обов'язкове врахування екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного плану-

вання та у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, зокрема екологічна модернізація промислових підприємств шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку), у поєднанні з поліпшенням екологічних характеристик продукції, є шляхом до сучасної системної екологічної політики, що реалізується у країнах-членах Європейського Союзу. Забезпеченням виконання розробки підґрунтя процесів впровадження інтегрованого екологічного управління в Україні займаються профільні науково-дослідні установи Міністерства екології, Національної академії наук України та державні органи влади екологічного спрямування.

Науково-дослідницька діяльність здобувачів є одним із найважливіших засобів підвищення якості підготовки і виховання фахівців з вищою освітою, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності найновіші досягнення науково-технічного прогресу. Навчання здобувачів-екологів не обмежується дослідженнями на кафедрах університету, вони постійно підвищують свій рівень знань та умінь практичного спрямування. Керівництво університету приділяє велику увагу формуванню довгострокових відносин з провідними державними установами, у т.ч. з тими, для яких є профільними саме питання зниження техногенного навантаження на урбоекосистеми, яке відбувається внаслідок інтенсифікації розвитку інфраструктури та під впливом потужного транспортно-дорожнього комплексу України. Зокрема, ХНАДУ має двосторонню угоду про співпрацю з НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» (НДУ «УкрНДІЕП»), що дає можливість інтерактивної участі здобувачам-екологам у виконанні низки профільних лабораторних робіт на базі науково-дослідної установи, а саме в лабораторії еколого-аналітичних досліджень. Основними напрямками роботи лабораторії

є: нормативно-методичне та практичне забезпечення вимірювань показників складу та властивостей об'єктів довкілля, скидів, викидів, відходів; ідентифікація і кількісне визначення показників складу та властивостей об'єктів довкілля, скидів, викидів, відходів; випробування бензину, автомобільного та дизельного палива на відповідність екологічним вимогам, а саме: технічному регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив. Актуальністю та невідкладністю вирішення питань щодо випробування бензину, автомобільного та дизельного палива на відповідність екологічним вимогам обумовлює перспективність і велике поле для професійної реалізації саме екологів та інших випускників ХНАДУ в цьому секторі розвитку економіки держави. Крім того, реалізація практичної складової підготовки здобувачів усіх профільних спеціальностей, які існують в ХНАДУ, здійснюється за підтримки організації різних рівнів, транспортних компаній та органів державної влади професійного напрямку.

Така плідна співпраця і співдружність фахівців ХНАДУ і профільних фахівців державних і приватних установ та підприємств реально працюючих секторів економіки держави, а також всебічна підтримка структур, що мають функції Наглядових рад, Асоціацій, Транспортної академії України, діяльність яких базуються на практичному підґрунті, дозволяють готувати фахівців науково-технічних, інженерних професій з інноваційним міждисциплінарним мисленням, які будуть вирішувати екологічні проблеми, впроваджувати маловідомі інноваційні «зелені» технології для забезпечення сталого розвитку транспортно-дорожнього комплексу відповідно до основних положень Транспортної Стратегії та Дорожньої карти розвитку дорожньої галузі України.

Н.В. Внукова,
завідувачка кафедри екології,
професорка

О **ДО ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ І МОВИ**

Кожна людина є носієм мови свого народу. Саме в мові знаходить своє відображення минуле нації. Мову можна сміливо назвати генетичним кодом нації, адже завдяки мові ми передаємо та отримуємо знання минулих поколінь.

Традиційно до Дня української писемності і мови на шпальтах нашого «Автодорожника» ми друкуємо уривки із творів наших цього-річних першокурсників про українську мову та її місце у сузір'ї мов міжнародного спілкування. Не став винятком і цей рік.

Доля української мови повна злетів і падінь, періодів розквіту і занепаду. Проте недарма кажуть, що мова – то дума народу, і поки живий народ, живе й мова. Закінчилися епохи великих політичних утисків, хоч і тоді українська мова жила в побуті українців, у творах бунтівних українських митців. Наразі у сучасному демократичному суспільстві є всі передумови для розквіту української мови та культури.

Українська мова є однією з найкрасивіших і наймелодійніших мов, хоч за поширеністю в світі вона поступається багатьом іншим. Українська – державна мова нашої країни, яка виконує важливу комунікативну функцію, адже завдяки їй відбувається спілкування людей в усіх сферах життя. Так історично склалося, що на теренах України живе багато народностей, які мають свої мову і звичай, а частка населення вважає рідною мовою російську. Але ми впевнені, що в цьому немає нічого поганого, за умови, що

ПЕРЛИНА МІЖНАРОДНИХ МОВ

А	Б	В	Г	Д	Є	Ґ
Ж	З	И	Й	К	Л	М
Н	О	П	Р	С	Т	У
Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	

Львівський буквар Івана Федорова, 1574 р.

«Українська абетка» Нарбута, 1917 р.

кожен громадянин нашої країни вільно володіє українською, якою створюються неповторні витвори мистецтва, яка осучаснюється і вдосконалюється.

Наразі українська мова є невід'ємною частиною суспільства, перебуваючи в дуже тісному взаємозв'язку. На нашу думку, цей зв'язок є дуже міцним, бо, з одного боку, мова створюється і розвивається суспільством, а з іншого – без мови не було би і суспільства.

Невід'ємною частиною суспільства є також наука і релігія, ідеологія і культура та багато інших складових нашого соціуму. Однак мова виділяється тим, що вона обслуговує всі без винятку частини й сфери діяльності життя людини. Релігія, наприклад, впливає на деякі групи людей, наука та ідеологія обслуговує суспільні класи, а мова взаємодіє з усіма сферами соціуму.

Українська мова – одна з прадавніх слов'янських мов і є рідною для десятків мільйонів людей. В Україні 72,7 відсотка становлять українці – корінні її мешканці. Кожен народ – творець своєї рідної мови, тому для українців рідна мова – це мова нашої нації, мова предків, яка пов'язує нас між собою і з попередніми поколіннями та їхніми могутніми духовними надбаннями. Для сучасного покоління існує ризик втратити любов і повагу до рідної мови, адже нині існує дуже багато сучасного сленгу, іноземних термінів і скорочень, які лише шкодять нашій мові та відштовхують від неї.

Нині, як ніколи, наша мова, становить не тільки код нації, але й є символом нашої незалежності. Сьогодні наші мова і суспільство дійсно перебувають у тісному взаємозв'язку, адже немає жодної суспільної сфери, куди б не проникала мова та на що б вона не впливала.

Українська мова наразі стоїть поряд з іншими мовами світу, а ще вона, безперечно, вільна і незалежна.

Нашому поколінню випало складне завдання – відродження, поширення і збереження української мови, бо вона допомагає нам не забувати ким ми були, ким ми є та ким ми будемо.

Анна Полупан,
гр. МП-11-20;
Єгор Ксенофонов,
гр. МА-11-20

О ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Наприкінці жовтня під головуванням доц. О.О. Догадайла відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Аналіз дистанційного навчання студентів в умовах карантину. Висновки і пропозиції щодо подальшого його використання.

Заслухавши та обговоривши доповідь керівника ЛІТОс проф. В.М. Кухаренка, методична рада відзначає, що в університеті відбувається планомірне впровадження нових технологій навчання, які були використані під час карантину.

Дистанційними курсами користуються понад 1800 студентів та викладачів, на сайті розміщено 75 сертифікованих дистанційних курсів. Створено понад 400 електронних курсів-ресурсів. Для проведення лекційних і лабораторних робіт під час карантину кафедри використовували вебінари.

Викладачі університету беруть участь у відкритих дистанційних курсах «Основи дистанційного навчання» та «Технологія розробки дистанційного курсу». Проте наразі ще не повністю

використовуються можливості управління навчальним процесом системи Moodle, а інформація на сайті потребує додаткового структурування.

В обговоренні першого питання взяли участь проф. Н.В. Внукова і О.В. Черніков, а також доц. О.О. Догадайло і В.О. Федорова.

2. Розгляд плану видання навчально-методичної літератури на 2021 рік.

До розгляду методичної ради представлено плани видання навчально-методичної літератури на 2021 рік: методичних вказівок, навчальних посібників та конспектів лекцій.

Заслухавши та обговоривши доповідь голови секції підготовки до видання та управління навчально-методичним забезпеченням доц. В.О. Федорової, методична рада відзначає, що під час формування плану видання методичних вказівок на 2021 р. на основі заявок від кафедр до нього спочатку було включено 127 позицій. Проте станом на 01.10.2020 р. до видавництва фактично було подано 89 рукописів. Щодо плану видання навчальних посібників, то на основі заявок від кафедр спочатку до нього було включено 17

позицій. Але станом на 01.10.2020 р. видавництву фактично було представлено 9 рукописів. Під час формування плану видання конспектів лекцій на 2021 р. на основі заявок від кафедр до нього було включено 15 позицій. Станом на 01.10.2020 р. до видавництва подано всі рукописи.

В обговоренні цього питання взяли участь проф. Н.В. Внукова і доц. В.М. Кудрявцев.

У різному було надано інформацію:

1. Представлення до вченого звання доцента кафедри автомобільної електроніки А.О. Борисенко (доц. В.В. Безрідний).

2. Представлення до вченого звання доцента кафедри автомобільної електроніки І.С. Трунової (доц. В.В. Безрідний).

3. Представлення до вченого звання доцента кафедри двигунів внутрішнього згоряння І.М. Нікітченка (доц. В.В. Безрідний).

4. Представлення до вченого звання доцента кафедри ТДБМ і хімії С.В. Єфремова (доц. В.В. Маляр).

**О.М. Харківська,
секретар методради**

О ВІТАЄМО

Вітаємо ювіларів

Леоніда Івановича Нефьодова – завідувача кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Тетяну Василівну Ярмач – помічника декана факультету транспортних систем.

Владислава Вікторовича Тимошевського – доцента кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою.

Євгена Олександровича Полякова – доцента кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Олександр Павлівну Борзенко – доцента кафедри іноземних мов.

Людмилу Миколаївну Кісіль – старшого викладача кафедри мовної підготовки.

Андрія Геннадійовича Авершина – асистента кафедри теоретичної механіки і гідравліки.

Валентину Романівну Крамаренко – провідного бухгалтера бухгалтерської служби.

(які народилися у листопаді)

Ольгу Сергіївну Ліжєвську – провідного економіста бухгалтерської служби.

Олену Михайлівну Коневу – інженера 1 категорії кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Анатолія Григоровича Орача – сторожа відділу охорони.

Катерину Сергіївну Коновалову – чергову гуртожитку №5.

Михайла Федоровича Іщенко – оператора теплового пункту 2 розряду експлуатаційно-технічного відділу.

Тетяну Сергіївну Овчиннікову – прибиральницю господарчого відділу.

Ганну Володимирівну Онікієнко – прибиральницю гуртожитку №3.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, щастя і здоров'я, любові і радості, здійснення заповітних мрій і сподівань!

Колектив ХНАДУ

О ДО ДНЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Згідно зі статтею 17 Конституції України оборона нашої країни, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності покладаються на Збройні Сили України. Починаючи з 1993 року, шостого грудня ми відзначаємо День Збройних Сил України.

Наші мужні й відважні захисники є надійною опорою держави. Сьогодні тисячі українців героїчно захищають нашу Вітчизну на Сході України, а ми наразі є безпосередніми очевидцями щоденного подвигу та незламної волі й віри у світле майбутнє Української держави. У їхніх надійних і сильних руках – запорука спокою у наших домівках і в наших серцях. Шостого грудня День Збройних Сил України святкують усі роди військ: сухопутні, повітряні та військово-морські. Це свято самовідданості та благородства, яким володіють справжні визволителі рідної землі, а їхня любов до Батьківщини, доблесть і готовність до самопожертви, а також вірність військовій присязі – гідна шана нашим славним предкам, адже історія України – це передусім історія воєн та історія війська. Зі зброєю в руках починали ми своє історичне минуле, коли організували власну державу над Дніпром, котра відіграла роль щита, яким середньовічна Європа відгороджувалася від агресивної Азії. Варто зазначити, що унікальна геополітична позиція України зумовила нашу яскраву й трагічну історію, яка нерідко визначала історичну долю всієї Європи.

Для поширення військових традицій в Україні діють різні проєкти, присвячені візуалізації історичних матеріалів розвитку українського військового ремесла та боротьби нашого волелюбного народу за повне право на самостійне життя від княжої до нинішньої доби. Яскравим прикладом є інформаційно-просвітницький проєкт «Воїни. Історія Українського війська», підготовлений Українським інститутом національної пам'яті (УІНП). УІНП було виготовлено плакати-розповіді про історію військових формувань на теренах України. Вони дають змогу зазирнути в минуле та подивитися, якими були однострої і зброя українських воїнів у різні історичні епохи. Проєкт описує такі військові формування, як: військо Давньої Русі, українці у війську Великого Князівства Литовського, козацьке військо, українські січові стрільці, військо доби Української державності, Карпатська Січ, Українська повстанська армія (УПА). Ці 19 розповідей про історію військових формувань на теренах України у світлинах супроводжує інформація про тип військо-

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ІСТОРИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

вих організацій, чисельність й озброєння військ, методи військового мистецтва та найвизначніші битви. Детальна інформація про військові традиції нашого народу розміщена на сайті УІНП <https://uinp.gov.ua/vystavkovi-proekty/vystavka-voyiny-istoriya-ukrayinskogo-viyska1>.

Цікавою у цьому проєкті є розповідь про козацьке військо, адже козацькі морські походи дали нам славу лицарів, а перемоги Богдана Хмельницького віддали нашим праотцям владу на своїй землі. До того ж з кінця XV – XVIII ст. в умовах постійного очікування небезпеки народжувався і розвивався новий тип воїна – універсального, витривалого, готового до швидкої зміни обстановки, з великою вірою як у свої сили, так і в силу товариства. Первинною одиницею козацького війська була ватага. На кінець XVI ст. склалася його остаточна структура. Верховним воєначальником був гетьман. Нижче йшли полковники, сотники і десятники. Основними тактичними одиницями стали полки та сотні. У 1625 р. реєстрове військо було поділено на шість полків. За гетьманування Богдана Хмельницького козаки мали до 20 полків, але їх кількість та чисельність особового складу постійно змінювалися. У XVIII ст. на Лівобережжі було 10 козацьких полків. Чисельність козаків у полку не була сталою й коливалася від 2 до 20 тис. Українське козацьке військо не мало родів військ – козак був універсальним воїном. Тому правильніше говорити саме про спосіб бою. Успіх у ньому досягався або завдяки раптовій атаці, або щільному вогню з рушниць і гармат. При такому підході піхота становила ударну силу козацького війська. Гармат у козацького війська було небагато – як правило, два-три десятки. Упродовж XVI ст. збільшувалася чисельність козацьких річкових флотилій. Козацтво все частіше з'являлося на Чорному морі, згодом навіть Османська столиця зазнала удару козацького флоту.

З уведенням в дію Закону України «Про Збройні Сили України» (прийнятого Постановою Верховної Ради України від 6 грудня 1991 р. № 1935-ХІІ) саме шостого грудня народилася українська новітня армія. Зна-

ковим є і той факт, що у цей же день у 1919 р. розпочався Перший зимовий похід армії УНР, внаслідок якого українське військо втратило з т. зв. «чотирикутника смерті». Українське військо мистецтво у ті роки визвольних змагань (1917 – 1921) народжувалося в запеклих боях. Бойові дії українських військ проти своїх противників характеризувалися надзвичайною рухливістю та швидким маневруванням невеликими підрозділами на великій території. Бойові дії велися, як правило, вздовж залізниці за важливі вузлові станції.

Цій добі в українській історії присвячено фестиваль військово-історичної реконструкції «Вінниця – столиця УНР», що проводиться щороку з 2016 р. восени і може зацікавити будь-кого, адже під час його проведення відбувається реконструкція боїв. Минулоріч був відтворений бій армії УНР проти військ червоної та білої Росії, коли війська окупантів підійшли впритул до Вінниці та утворився т. зв. «чотирикутник смерті». У цій битві взяли участь майже 200 реконструкторів з усієї країни, які наочно показали що тоді відбувалося, щоби відвідувачі провели паралелі й, можливо, засвоїли уроки історії та не повторювали помилок. Як зазначають організатори фестивалю: «Реконструкція – це не про війну, реконструкція – це про мир». Цьогоріч Всеукраїнський фестиваль військово-історичної реконструкції «Вінниця – столиця УНР» трансформувалася в online-формат.

Подібні історичні огляди розвитку українського війська від найдавніших до новітніх часів ведуть у наше героїчне минуле і навчають цінувати традиції збройного чину.

З нагоди Дня Збройних Сил України щиресердно бажаємо нашим військово-службовцям професійних здобутків у справі служіння нашій Батьківщині, а також удосконалення бойової майстерності, а усім нам – мирного неба, добробуту і процвітання нашої держави.

Л.А. Прилуцька,
доц. каф. українознавства

О ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА

ВАЖЛИВИЙ ЗАХІД

Через карантин День відкритих дверей ХНАДУ відбувся в онлайн форматі 16 жовтня, під час якого кожен факультет провів zoom-конференцію, задалегідь поінформовавши про це школи Харківщини.

Наш університет вже має певний досвід організації та проведення таких інноваційних профорієнтаційних заходів. Тож і на цей раз ми знову підготували велику пізнавальну програму.

Всі учасники цієї програми, які під час карантину не мали можливості приїхати до нашого університету, дистанційно дізналися про діяльність кафедр і факультетів та про їхню співпрацю з підприємствами й установами, де надалі наші випускники мають можливість працювати.

Принагідно зазначимо, що у царині освітніх послуг наш університет співпрацює з декількома університетами європейських країн, де наші студенти проходять практику та мають можливість отримати другу вищу освіту. Для проходження практики за кордоном студенти повинні мати певний рівень знань з іноземної мови. Тож кафедра іноземних мов навчає студентів усіх факультетів з різним рівнем знань, які надалі зможуть вільно мандрувати світом або отримати практику за кордоном.

Під час Дня відкритих дверей наші викладачі намагалися показати і продемонструвати кожному спеціальність так, щоб його учасникам було зрозуміло, доступно й цікаво. Під час zoom-конференції більшість викладачів проявили свій професіоналізм, провівши цей день за монітором комп'ютера з кожним гостем і з кожним класом разом.

Дні відкритих дверей онлайн дозволили максимально продемонструвати інформацію про університет та показати презентаційні відеоматеріали.

Зокрема, механічний факультет започаткував новий і цікавий формат спілкування з школярами через Instagram, де має велику цільову аудиторію зацікавлених дітей, котрі щодня підтримують інтернет-зв'язок зі спеціалістом, який в режимі онлайн відповідає на їхні запитання. Механічний і факультет транспортних систем розмістили також свою рекламу у вагонах метро, а також цікаво презентують відеоматеріал у соціальних мережах. Також нову форму реклами започаткував і автомобільний факультет, розробивши відповідний банер та виклавши його у соціальних мережах.

Під час карантину більшість факультетів використовують різні соціальні мережі (телеграм, інстаграм, facebook) для особистого спілкування з абітурієнтами та їхніми батьками. Спілкування онлайн дозволяє не втратити зв'язок з абітурієнтами, доносячи до їхньої уваги вкрай важливу і своєчасну інформацію.

Подібна робота є цікавою та актуальною серед молоді, особливо найближчим часом, адже попереду у нас вступна кампанія – 2021.

Добре, що більшість викладачів нашого університету активно спілкуються з абітурієнтами та їхніми батьками, а іноді й з класними керівниками за допомогою соціальних мереж, що значно допомагає старшокласникам під час карантину визначитися із ЗВО та своїм майбутнім фахом.

А.В. Коваленко,
фах. навч. відділу з профроботи

О ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

ВБИВСТВО ГОЛОДОМ

Двадцять третього листопада Україна та увесь демократичний світ відзначають День пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр., вшановуючи пам'ять семи мільйонів невинних жертв найжорстокішого штучно створеного геноциду української нації.

У ті вже далекі для сучасного покоління українців роки голод не виник через природні фактори, його зробили навмисне. Але навіщо? Для того, щоби придушити і приборкати українську націю, не допустити розвитку незалежної України. Тому що ті жорстокі репресивні заходи, які застосовували до сільського населення під час колективізації, викликали широкий повстанський рух. І найбільше повстань (понад чотири тисячі) відбулося саме на території України.

Українська нація, яка була другою за чисельністю в колишньому СРСР, мала величезний культурно-історичний спадок, власні славетні традиції державотворення, досвід національно-визвольної боротьби.

Широкі кола інтелектуалів та економічно самостійне селянство не сприймали політики комуністичного керівництва. Тому за мету було поставлено знищення українців як політичної нації, яка прагнула поставити питання про створення незалежної держави. Для досягнення цієї мети було обрано жорсткий інструмент – вбивство голодом.

Через насильницьке вилучення продовольства, блокаду сіл та цілих районів, заборону виїзду за межі охопленої голодом України, згорання сільської торгівлі, репресії щодо незгодних тоталітарна система створила для українців життєві умови, розраховані на їхнє фізичне знищення.

Слава Богу, сьогодні ми можемо говорити правду і маємо це робити голосно, бо зло не повинно приховуватися, як це впродовж десятиліть робилося раніше. Ми маємо згадувати жертв Голодомору-геноциду і прямо називати винуватців трагедії для того, щоби це найжорстокіше сплановане масове вбивство людей ніколи більше не повторилося.

Вічна пам'ять і вічний спокій душам загиблих від Голодомору-геноциду 1932 – 1933 років! Двадцять третього листопада у День пам'яті про ті страшні події у вікнах українців і біля пам'ятних знаків жертв Голодомору засвітілися сотні тисяч свічок у пам'ять про мільйони вбитих і тих, хто пережив геноцид ХХ ст.

В.Г. Прокотило,
помічник першого прокрито
з виховної роботи
(За матеріалами ЗМІ)

О НАШІ ВІТАННЯ

У листопаді помічниця декана факультету транспортних систем доцент Т.В. Ярмач відзначила свій ювілей. У цьому випуску «Автодорожника» ми подаємо два дописи-вітання від наших авторів.

В одній з найпрекрасніших областей України – Волинській, де протікає 24 річки (серед котрих Прип'ять і Західний Буг), зелені ліси і садки народилася така ж прекрасна, як і сама природа Волині, Т.В. Ярмач.

Тетяна в перекладі з латинської – засновниця, упоряднича. Це ім'я найбільше підходить Тетяні Василівні.

Вона в дитинстві багато часу жила з бабусею і саме від неї черпала доброту і чуйність, порядність і любов до людей. До школи пішла із задоволенням і навчалася охоче.

З дитинства була активною, винахідливою і творчою. Першою її відповідальною справою (як керівника сантрійки) була перевірка чистоти рук у школярів. Потім була вожатою, комсоргом класу, а згодом і комсоргом школи. Але це тільки початок її діяльності. У старших класах вона стала капітаном баскетбольної і волейбольної команд.

Серед дівчат школи пройшла спортивну і військову підготовку, найкраще стріляла та успішно здала іспити на права тракториста.

Середню школу закінчила з похвальною грамотою як за навчання, так і за активну громадянську позицію.

Отримавши атестат, вона приїздить до Харкова, який стає їй рідною домівкою.

З 1979 р. працювала на заводі «Комунар» та одночасно навчалася на вечірньому відділенні електротехнічного технікуму, який закінчила з червоним дипломом.

Упродовж 1985 – 1990 рр. навчалася в університеті ім. В.Н. Каразіна, отримавши освіту за спеціальностями: економіст, соціолог, викладач політекономії. Після закінчення вишу усе її професійне життя пов'язане з кафедрою філософії і політології ХНАДУ.

Спочатку працювала інженером-соціологом, потім асистентом, а в 2001 р. захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «Соціологія управління».

З відкриттям факультету транспортних систем майже 20 років поспіль Тетяна Василівна працює помічником декана.

Тетяна Василівна викладач з великої літери, яка постійно працює над удосконаленням своєї спеціальності, а в її доробку чимало напрямів зони особистої відповідальності, про які варто сказати окремо.

Мистецтво і культура: майже всі студенти-артисти, які беруть участь у гуртках художньої самодіяльності та конкурсах за різними жанрами, найперші і ФТС теж лідер.

Спорт: студенти-спортсмени виборювали першість у міжнародних, всеукраїнських та обласних змаганнях.

Дозвілля: разом зі студентським клубом ставили вистави і виїжджали до дітей сиріт Вовчанська, а також в школу-інтернат для дітей з важкими вадами мови з подарунками. Нині Т.В. Ярмач разом зі студентами опікується школою №36 для сиріт і малозабезпечених дітей. Знайомить Тетяна Василівна першокурсників і з мальовничими куточками Харківщини.

З профорієнтаційною метою ФТС започаткував автопробіги по Україні, активно залучаючи до нашого вишу абітурієнтів і знайомлячи їх як з ХНАДУ, так і зі студентським життям.

У Тетяні Василівни стільки енергії, сили волі, оптимізму і надії, що їх вистачає на усіх студентів, адже:

*Тетяна – це енергія океану,
це шторм, і вітер, це буря і натиск;
Тетяна – це музична нірвана,
доброта і велика любов,
яку випромінює знову і знову!*

Л.І. Климець, директор студклубу

деканат під час перерви, а інколи навіть і після робочого дня, бо до Тетяни Василівни завжди вишикується черга. Такою заклопотаною і водночас привітною бачать її завжди і колеги, і студенти.

Тетяна Василівна виховала розумну й успішну доньку-красуню, не менш вимогливу й амбіційну, ніж вона сама, бо інакше і бути не могло. Зараз наша ювілярка ще й щаслива бабуся, яка кожного вихідного летить, немов на крилах, на зустріч зі своєю онукою, а серед тижня, залишаючи стіни нашого ЗВО, спішить відвезти її на різні гуртки. Не залишає поза увагою вона і своїх племінників та їхніх дітей.

Тетяна Василівна встигає все і її великого й чуйного серця вистачає на всіх і кожного, тому, мабуть, вона завжди усміхнена, бо добро, яке даруєш оточуючим, завжди повертається до тебе чи по бажанням здоров'я і тепла, те же молитвами, чи щирою підтримкою і дружбою.

Наш спецкор.

З ПОСМІШКОЮ ПО ЖИТТЮ

*Чарівність замріяних очей,
Безмежності небес блакить,
І сум недоспанних ночей
І радості, що в серці аж бришуть.
Потік несамовитих мрій,
Що крила нам дає в житті,
Несе в шалений вирій свій
І доля не лишає на самоті.
Чи то так янголи з небес
Талан такий їй дарували,
Чи Божий промисел, чи перст,
На неї долі указали.*

Ляля Шайдур

Блакитно-безмежне сяйво очей та лагідна посмішка... Саме такою завжди бачать Тетяну Василівну Ярмач її студенти і колеги. Лише інколи легенький туман смуту вкриває ці наповнені життєвою мудрістю очі.

Ще зовсім юною залишила вона батьківську оселю та поїхала шукати кращої долі до великого міста, де завзято працювала і здобувала знання, пізнаючи глибини філософської науки. Що спонукало її до вивчення такої важкої та невіддільної всім науки? Мабуть, бажання розуміти всесвіт і його закони, відчувати закономірності розвитку подій і мати хист до глибокого аналізу підвалин простого, на перший погляд, людсько-

го життя. Потім її допитливість сформує у ній фахівця високого гатунку, готового до постійного самовдосконалення і розвитку, приведе до аспірантури, яку вона успішно закінчить та захистить наукову роботу.

Увесь свій життєвий і професійний шлях Т.В. Ярмач присвятить лише одному навчальному закладу – ХНАДУ, де будуть облаштування лабораторій, проведення соціологічних досліджень та активна громадська діяльність. У її житті інакше й не мало бути, адже завжди енергійна, з постійним вирем ідей та ініціатив, вона буде йти попереду і вести за собою колектив однодумців. Пізніше, із заснуванням факультету транспортних систем, Тетяна Василівна обійме посаду заступника декана з виховної роботи (нині – помічника). Невід'ємними рисами її характеру є величезна відповідальність і співчуття. Недарма саме до неї завжди йдуть і студенти, і колеги кожен зі своїм: хтось з проблемами чи бідами, хтось за порадою чи з бажанням поділитися своїм успіхом, бо завжди знають, що відгукнуться, порадять і допоможуть. Та якщо хтось неправий, то й нагрімає чи вкаже на помилку, і зробить це люб'язно, відверто і щиро, а потім, звичайно ж, як мудрий наставник і чесний товариш, дасть настанови і поради. Мабуть, саме тому так важко потрапити в

Шановна Тетяно Василівно!

Від усієї душі вітаємо Вас з ювілеєм і зичимо завжди залишатися взірцем людяності й доброзичливості, не губити свій оптимізм і заряджати ним оточуючих. Міцного здоров'я Вам, сімейного затишку і нескінченного потоку креативних ідей!

О БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СИНДРОМ

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) – психічний стан, що виникає як відставлена чи затяжна реакція на стресову подію або ситуацію (короткочасну або тривалу) винятково загрозового характеру, що, в принципі, може викликати загальний дистрес майже у будь-якої людини (природні або штучні катастрофи, бійки, серйозні нещасні випадки, спостереження за насильницькою смертю інших, очевидці катувань, актів тероризму, звалтування або іншого злочину).

Чинники, що визначають особистісні риси (компульсивні, астенічні) або попереднє невротичне захворювання, можуть знизити поріг чутливості для розвитку цього синдрому чи ускладнити його перебіг. Але вони не обов'язкові й недостатні для пояснення його виникнення.

Типові ознаки включають епізоди повторного переживання травми у вигляді нав'язливих спогадів (ремінісценцій), снів або кошмарів, що виникають на фоні хронічного відчуття «завмирання» та емоційного зниження, відчуженості від інших людей, відсутності реакції на навколишні події й ухилення від діяльності та ситуацій, які нагадують про пережиту травму. Зазвичай пацієнт боїться й уникає того, що йому нагадує про пережиту травму. Зрідка бувають драматичні, гострі спалахи страху, паніки чи агресії, що провокуються стимулами, які викликають несподіваний спогад про травму або про початкову реакцію на неї.

Зазвичай спостерігається стан підвищеної вегетативної збуджуваності з підвищенням рівня неспання, посиленням реакції переляку і безсонням. З такими симптомами й ознаками часто поєднуються тривога і депресія, нерідко є суїцидальні наміри. Додатковим ускладнюючим чинником може бути надмірне вживання алкоголю або наркотиків.

Початок цього розладу виникає слідом за травмою після латентного періоду, що може варіювати від кількох тижнів до місяців (але рідко більше 6 місяців). Перебіг – хвилеподібний, але в більшості випадків закінчується видужанням. У незначній частині випадків стан може набувати хронічного перебігу упродовж багатьох років і переходити у хронічне змінення особистості. Але у більшості людей після психотравмуючих подій ПТСР не розвивається.

Посттравматичний стресовий розлад розвивається не одразу. Упродовж першого місяця після психотравмуючої події розвивається гострий стресо-

вий розлад. Якщо симптоми тривають більше місяця, то можна говорити про посттравматичний стресовий розлад. Щоб його діагностувати, треба звернути увагу на важливий симптом. Людині постійно згадується подія, що її травмувала. Вона ніби «стоїть перед очима», можуть також повертатися відчуття, котрі відчувала людина під час події. Про неї можуть нагадувати і різні побутові обставини. Також це може проявитися у формі нічних кошмарів. Тобто людині не дають спокою спогади, і вона постійно знову і знову переживає згадане – зі страхом, болем і з жалем.

Є також й інші симптоми – порушення пам'яті, постійне напруження, серцебиття, постійне відчуття тривоги.

Багато людей із цими симптомами зможуть впоратися та самостійно зцілитися. Перш за все таким людям потрібне відчуття, що життя відновлюється, що пережите залишиться позаду, а поруч є добрі люди і попереду – стабільне майбутнє. Цим людям вкрай потрібна підтримка в їхньому бажанні чи небажанні згадувати про ту чи іншу стресову подію. Доречно дозволити цим людям виговоритися про пережите. І, навпаки, якщо людина про такі події не хоче згадувати, то від них потрібно дистанціюватися (наприклад, не дивитися відповідні відео та фоті).

Важливо пояснити, що наявні симптоми – це нормальна реакція на ненормальні події, і що з часом людина зцілиться сама. Людину потрібно заспокоїти, бо зараз поширеним є

страх того, що завдана психологічна травма – на все життя. І лише тоді, коли ці симптоми дуже виражені, людині потрібна фахова допомога.

Основний метод лікування посттравматичного стресового розладу – психотерапія.

Є два види психотерапії, рекомендовані сучасними протоколами. Це травмофокусована когнітивна поведінкова терапія і метод десенсибілізації психотравми з допомогою рухів очей. Якщо вжити метафору, то ці події залишили рану в душі, а спеціалізована допомога цю травму допоможе загоїти, заархівувати ці події в пам'ять, щоб вони не викликали більше болючих емоцій. Але перш за все таким людям потрібна духовна підтримка і відчуття того, що попереду краще майбутнє.

Психіка людей влаштована дуже по-різному і запас міцності у кожного свій. Хоч людям, які не говорять про свої нестерпні почуття, допомогти і не просто, саме вони потребують посиленої уваги і нашої допомоги. І не звертатися в цьому випадку до спеціалістів – лікарів і психологів – означає дуже ризикувати в подальшому саме виникненням ознак посттравматичного стресового розладу.

Якщо Ви відчуваєте, що самі не впораєтесь з такою проблемою, зателефонуйте лікарю або психологу та отримайте належну медичну допомогу чи консультацію.

**Ж.Д. Кравченко,
лікар-терапевт ХНАДУ,
заступник головного лікаря
з ОМР КНП «МСЛ» ХМР**

О СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

ЗАХОДИ ОСЕНІ

Під час вимушеного і вкотре подовженого карантину, спричиненого поширенням коронавірусної інфекції (COVID-19), ми навчасмося дистанційно.

Проте така форма навчання не впливає на здійснення наших планів і проведення різних заходів.

Для студентського загалу нашого університету якраз слушний час для благодійності.

Серед напрямів діяльності студентської ради ХНАДУ – добрі справи в прі-

оритеті. До складу комісії добрих справ студради входять активні і добродійні студенти – велика команда представників різних факультетів.

Цієї осені разом з Volunteer Community Kharkiv ми відвідали Харківський притулок для бездомних тварин та допомогли альпам. Усі учасники цієї благодійної акції залюбки гралися з ними і годували, а також допомагали відремонтувати вольтери та прибрати у них.

У дистанційному форматі нещодавно пройшов також конкурс «Кращий образ

Хеллоуїн ХНАДУ» та фотоконкурс. Про цю подію можна дізнатися, зайшовши на нашу офіційну сторінку в Instagram @studrada_khnadu.

Перемогла у цьому змаганні студентка факультету транспортних систем Анастасія Водка (гр. Т-13-20).

Ми дуже сподіваємося, що найближчим часом дистанційне навчання закінчиться і усі ми побачимось вже у стінах нашого рідного університету!

**Олександра Безвідна,
наш спецстудкор.**

О ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

ГИРЬОВИЙ СПОРТ

Наприкінці вересня у Києві пройшов чемпіонат України з гирьового спорту, де студенти механічного факультету Михайло Пирогов та Ігор Вошунук здобули перемогу.

Скарбничку медалей команди поповнив і цьогорічний випускник дорожньо-будівельного факультету Руслан Луарсабов.

Бажаємо нашим спортсменам міцного здоров'я, нових великих перемог та гідних успіхів у навчанні!

Є.К. Плотніков, ст. викл. каф. ФВіС

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Нещодавно на стадіоні ФУБ відбулася традиційна спартакиада Університету з легкої атлетики, де взяли участь збірні команди факультетів ХНАДУ.

За результатами цих змагань місця розподілилися так: перше місце виборів ДБФ, друге – АФ, третє – МФ, четверте – ФУБ і п'яте місце дісталось ФТС.

СК «Автодорожник»

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж 500 прим.

Зам. № 269/20 від 03.11.2020 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовойтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Лісконог**

САМБО

Нещодавно у селі Кароліно-Бугаз (Одеська обл.) пройшов кубок України серед юнаків і дівчат старшого віку та юніорів і юніорок з боротьби самбо, де взяли участь майже 500 спортсменів з 18 областей України.

У цих змаганнях взяв участь і майстер спорту України з універсальною бою та самбо, студент факультету транспортних систем (гр. Т-32-18) Єгор Леонов, який виступав у ваговій категорії до 100 кг.

До речі, у цій ваговій категорії виступало 16 досвідчених спортсменів з 9 областей нашої держави. Провівши п'ять сутичок з сильними борцями, Єгор проявив неймовірну жагу до перемоги і силу духу, поступившись лише одному спортсмену з Києва та завоювавши бронзову нагороду.

У дуже напруженій боротьбі наш студент продемонстрував свої велику наснагу, мужній характер і бійцівський дух.

Бажаємо Єгору міцного здоров'я і нових спортивних перемог, незламної сили волі й таких же вдалих успіхів у навчанні!

Р.А. Алієв,
викл. каф. ФВіС

КІКБОКСИНГ

У жовтні в приміщенні легкоатлетичного манежу стадіону ХТЗ м. Харкова на одному ринзі і трьох татамах проведено Кубок України з кікбоксингу ВРКА.

Ці змагання традиційно пройшли в розділах ринг-стилів: фул-контакт, лоу-кік та орієнтал і в розділах татамі-стилів: лайт-контакт, семіконтакт і семіхардбоксинг.

На цьогорічному Кубку України з кікбоксингу ВРКА студенти нашого універ-

ситету виступили дуже гідно, посівши призіві місця.

Так, студент ФТС Ігор Христовос здобув перше місце, студент ДБФ Олександр Золотарьов виборов друге місце, а студент АФ Дмитро Подольчук завоював третє місце.

Бажаємо нашим спортсменам таких же гідних успіхів у спорті та навчанні!

О.Ю. Романенко,
тренер команди

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.